

Justitsministeriet, Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Tobias Peter Jessen

Sendt pr. e-mail til topj@jm.dk og formueretskontoret@jm.dk

Dato: 10. september 2025

Sag: FO-24/06114-76

Sagsbehandler: /DIFI

Direkte tlf.: +45 41 71 50 96

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 51 51

CVR-nr. 10 29 48 19

EAN-nr. 5798000018006

FO@forbrugerombudsmanden.dk
Læs bl.a. om tilgængelighed

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)

Høring vedr. forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler, lov om markedsføring, lov om forbrugslånsvirksomhed og forskellige andre love

Forbrugerombudsmanden har modtaget ovennævnte lovforslag i høring.

Lovforslaget, der har til formål at gennemføre det reviderede forbrugerkreditdirektiv, giver Forbrugerombudsmanden anledning til følgende bemærkninger:

1. Til de foreslåede ændringer af kreditaftaleloven

Lovudkastets § 1, nr. 15: Forpligtelse til at give forbrugerne oplysninger omkostningsfrit

Forbrugerombudsmanden er enig i Justitsministeriets overvejelser i de almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.3. (lovudkastets side 132-133), hvor det fremgår, at oplysninger til forbrugere i medfør af kreditaftaleloven allerede efter gældende ret skal gives omkostningsfrit til forbrugerne, jf. kreditaftalelovens § 7, stk. 1, og at der efter Justitsministeriets vurdering ikke efter gældende ret er hjemmel til, at en kreditgiver eller kreditformidler kan kræve betaling for opfyldelse af de lovbestemte forpligtelser.

Forbrugerombudsmanden finder det hensigtsmæssigt, at det tydeligt kan læses ud af lovudkastet, at den foreslåede nye bestemmelse i kreditaftalelovens § 4 a svarer til den gældende retstilstand, således at indførelsen af bestemmelsen ikke vil kunne føre til en fejlagtig modsætningsslutning for så vidt angår de øvrige forbrugerbeskyttende love, der ligesom kreditaftaleloven er præceptive, men hvor der i dag ikke findes udtrykkelige regler om, at oplysninger til forbrugere i medfør af loven skal gives omkostningsfrit. Det gælder eksempelvis fortrydelsesretten ved fjernsalg, jf. forbruger-aftalelovens kap. 4, samt andre lovsikrede forbrugerrettigheder, som

erhvervsdrivende naturligvis ikke kan tage betaling for uanset eksplicit lovbestemmelse herom eller ej.

Lovudkastets § 1, nr. 18: Forpligtelse til at vurdere forbrugerens kreditværdighed

Forbrugerombudsmanden har noteret sig, at der med lovudkastet ikke lægges op til at udnytte valgmuligheden i forbrugerkreditdirektivets artikel 18, stk. 11, hvorefter medlemsstaterne kan kræve, at kreditgivere vurderer forbrugernes kreditværdighed på grundlag af en søgning i den relevante database, jf. lovudkastets side 202-203.

Forbrugerombudsmanden skal hertil bemærke, at der allerede i dag er åbnet for adgang til årsopgørelser, indkomstregistreret, det offentlige gældsregister samt tinglysningsregistrene. For så vidt angår årsopgørelser samt de to førstnævnte registre blev der skabt adgang med lovændringer vedtaget af Folketinget (på ønsker fra finanssektoren) i 2012 og 2014, jf. lov nr. 593 af 18. juni 2012¹ og lov nr. 1374 af 16. december 2014². For så vidt angår tinglysningsregisteret blev der skabt adgang med tinglysningslovens § 50 c, der blev indført i 1992³ bl.a. med henblik på kreditvurdering, jf. bestemmelsens stk. 9.

Forbrugerombudsmanden anbefaler på den baggrund, at valgmuligheden i direktivets artikel 18, stk. 11, udnyttes i dansk ret, så det gøres obligatorisk for kreditgivere at foretage en søgning i de ovennævnte registre, som er etableret og føres af det offentlige, og som kreditgiverne allerede i dag har adgang til. En sådan tydelig og obligatorisk regel vil også ud fra et håndhævelsessyn være hensigtsmæssig, ligesom det vil kunne bidrage til at bekæmpe restancer til det offentlige.

Forbrugerombudsmanden finder desuden anledning til at bemærke, at registeradgangene netop blev indført i sin tid for at *lette byrder* for kreditgiverne, dvs. det synes forudsat i lovbemærkningerne til de ovenfor nævnte lovændringer fra 2012 og 2014, at alternativet til registeropslag er manuel indhentning.

Lovudkastets § 1, nr. 37: Kompetente myndigheder

Forbrugerombudsmanden kan allerede i dag føre tilsyn med kreditaftaleloven, men finder det positivt, at der med den foreslåede § 55 a om kompetente myndigheder indføres en særskilt tilsynsbestemmelse i

¹ <https://www.folketingstidende.dk/samling/20111/lovforslag/L170A/index.htm>

² <https://www.folketingstidende.dk/samling/20141/lovforslag/L41/index.htm>

³ <https://www.folketingstidende.dk/samling/19911/lovforslag/L134/index.htm>

kreditaftaleloven om Forbrugerombudsmandens og Finanstilsynets tilsynskompetence.

Den foreslåede bestemmelse vil efter Forbrugerombudsmandens opfattelse skabe større klarhed om Forbrugerombudsmandens kompetence og håndhævelsesmuligheder til gavn for både forbrugerne og de erhvervsdrivende. Det skyldes, at Forbrugerombudsmandens tilsynskompetence udtrykkeligt lovfæstes i kreditaftaleloven, således at den ikke kun følger af markedsføringsloven eller lov om finansiel virksomhed, men rent faktisk fremgår af den lovgivning, som bliver håndhævet, hvilket i øvrigt også er et krav efter forbrugerkreditdirektivets artikel 41.

Herudover vil den foreslåede bestemmelse sikre en ensartet systematik på tværs af den civilretlige forbrugerbeskyttende lovgivning, hvor der også i forbrugerftaleloven og aftaleloven er indført særskilte bestemmelser om Forbrugerombudsmandens tilsynskompetence, jf. forbrugerftalelovens § 33 a og aftalelovens § 38 e.

Lovudkastets § 1, nr. 38: Sanktioner

Forbrugerombudsmanden kan konstatere, at der med lovudkastet foreslås, at kreditgiverens grove eller oftere gentagne overtrædelse af den foreslåede § 7 e om generelle oplysninger strafbelægges efter kreditaftalelovens § 56, stk. 2, jf. lovudkastets side 27. Der er ikke lagt op til at strafbelægge andre af de foreslåede nye bestemmelser i kreditaftaleloven.

Med henblik på at styrke forbrugerbeskyttelsen henstiller Forbrugerombudsmanden, at det revurderes, om navnlig de foreslåede bestemmelser i kreditaftalelovens § 4 a (forpligtelse til at give forbrugerne oplysninger omkostningsfrit), § 13 (forbud mod at bruge afledt samtykke til indgåelse af kreditaftaler) og § 15 (forbud mod uopfordret kreditgivning) bør strafbelægges.

Derudover bør man undgå at strafbelægge med formuleringen ”grov eller oftere gentagen”, da dette i praksis gør det særdeles vanskeligt at straffølg overtrædelser. Det skyldes, at man i så fald som myndighed enten 1) skal være meget sikker på, at domstolene vil anse overtrædelsen for at være ”grov”, hvilket kan være en svær vurdering, eller 2) vente på, at overtrædelsen er ”gentaget oftere”, hvilket dels kan være vanskeligt at skaffe bevis for, men også være problematisk for retsfølelsen, idet en eller flere overtrædelser derved bliver straffrie. I lyset af direktivets artikel 44, hvorefter medlemsstaterne har pligt til at fastsætte sanktioner, der er effektive og afskrækkende, forekommer det også at være en uhensigtsmæssig formulering.

2. Til de foreslåede ændringer af markedsføringsloven

Lovudkastets § 2, nr. 3: Forbud mod markedsføring af visse kreditprodukter

Forbrugerombudsmanden finder det positivt, at der med lovudkastet lægges op til at implementere den valgfrie mulighed, som følger af forbrugerkreditdirektivets artikel 8, stk. 8, litra a, hvorefter medlemsstaterne kan forbyde reklamer for kreditprodukter, som fremhæver, hvor nemt eller hurtigt der kan opnås kredit, jf. den foreslåede bestemmelse i markedsføringslovens § 11 d, nr. 4.

Som det også fremgår af lovudkastets bemærkninger, har Forbrugerombudsmanden set flere eksempler på markedsføring af forbrugerkredit, hvor kreditgivere har fremhævet, hvor nemt eller hurtigt der kan opnås kredit, og hvor Forbrugerombudsmanden ikke har haft mulighed for med markedsføringslovens vildledningsforbud at gribe ind over for den pågældende markedsføring, jf. lovudkastets side 148.

Forbrugerombudsmanden kan derfor ud fra et håndhævelsessensyn tiltræde Erhvervsministeriets vurdering af, at den foreslåede § 11 d, nr. 4, vil kunne bidrage til at mindske risikoen for overgældsætning af sårbare eller impulsive forbrugere, jf. lovudkastets side 148, eftersom Forbrugerombudsmanden med denne bestemmelse vil kunne rejse sager på baggrund af selve markedsføringen. Bestemmelsen vil også bidrage til at modvirke optagelse af gæld til brug for hasardspil og derved beskytte forbrugere med et usundt spilleforbrug, herunder forbrugere med et egentligt misbrug (ludomaner).

Forbrugerombudsmanden har dog samtidig noteret sig, at der med lovudkastet ikke lægges op til at udnytte de øvrige to valgfrie muligheder i forbrugerkreditdirektivets artikel 8, stk. 8, litra b og c, hvorefter medlemsstaterne kan forbyde reklamer for kreditprodukter, som tilkendegiver, at en rabat er betinget af, at der optages kredit (litra b), og som tilbyder henstandsperioder på mere end tre måneder for betaling af kreditaftalene (litra c).

Forbrugerombudsmanden bemærker hertil, at en indførelse af disse to forbud ville ligge i umiddelbar forlængelse af det overordnede formål med den foreslåede § 11 d, der skal mindske risikoen for overgældsætning af sårbare og impulsive forbrugere.

Lovudkastets § 2, nr. 4: Advarsel i markedsføring af kreditaftaler

Med den foreslåede nyaffattelse af markedsføringslovens § 18, stk. 1, indføres en ny bestemmelse, der fastsætter, at markedsføring af kreditaftaler

til forbrugere skal indeholde en klar og tydelig advarsel for at gøre forbrugeren opmærksom på, at det koster penge at låne penge.

Det følger af lovudkastets bemærkninger, at den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse på markedsføring af kreditaftaler omfattet af kreditaf-talelovens anvendelsesområde, og at advarslen derfor også vil skulle indgå i markedsføring af rente- og omkostningsfrie kreditaftaler, jf. lovudkastets side 143-144 og 418.

Forbrugerombudsmanden kan i den forbindelse tiltræde det anførte i lov-udkastet, side 144, om, at en kreditaftale stadig kan påføre en forbruger omkostninger, selvom kreditten i sig selv er rente- og omkostningsfri, idet forbrugeren kan blive pålagt rykkergebyrer og renter, hvis forbrugeren ikke betaler rettidigt.

Det fremgår dog videre af lovudkastets bemærkninger, side 144, at:

”I visse tilfælde vil rente- og omkostningsfrie kreditaftaler imidlertid reelt være gratis for forbrugeren, fordi aftalen netop er rente- og omkostningsfri, og forbrugeren tilbagetaler lånet rettidigt og dermed undgår eventuelle rykkergebyrer. I sådanne tilfælde vil advarslen kunne være vildledende.

Den erhvervsdrivende kan derfor i forbindelse med markedsføringen af sådanne kreditaftaler og den påbudte advarsel vælge at uddybe, at den konkrete kreditaftale ikke påfører forbrugeren nogen form for omkostninger, såfremt forbrugeren betaler rettidigt og dermed ikke pådrager sig rykkergebyrer og renter i forbindelse med misligholdelse af lånet.”

Samme pointe fremgår også af de specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i markedsføringslovens § 18, stk. 1, jf. lovudkastets side 418, hvor det fremgår, at:

”I forbindelse med markedsføring af rente- og omkostningsfrie kreditaftaler vil den erhvervsdrivende kunne vælge at uddybe, at det konkrete lån ikke påfører forbrugeren nogen form for omkostninger, såfremt forbrugeren betaler rettidigt og dermed ikke pådrager sig rykkergebyrer og renter i forbindelse med misligholdelse af lånet.”

Forbrugerombudsmanden skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at der i praksis er set eksempler på tilfælde, hvor forbrugere ender med at betale (skjulte) omkostninger for et lån, selvom kreditaftalen i sig selv fremstår som rente- og omkostningsfri.

Forbrugerombudsmanden kan blandt andet henvise til Østre Landsrets kendelse af 27. april 2023, der er gengivet i UfR 2023.3408 Ø. I denne sag havde en forbruger købt et alarmsystem af et alarmselskab, hvor købet blev

finansieret gennem en kreditkøbsaftale med en bank. Det fremgik af kreditkøbsaftalen, at hovedstolen udgjorde 53.408 kr., og at etableringsomkostninger, kontogebyrer og renter udgjorde 0 kr., ligesom banken under sagen havde dokumenteret, at forbrugerens samlede betaling ikke ville overstige hovedstolen på de 53.408 kr. Landsretten fandt det imidlertid ikke godtgjort, at kreditten reelt var ydet uden omkostninger af nogen art, da banken under sagen samtidig havde oplyst, at banken alene havde afregnet 43.794,56 kr. til alarmselskabet svarende til 82 procent af hovedstolen. Et tilsvarende resultat er Østre Landsret kommet frem til i en dom af 6. maj 2025 i sag BS-19060/2024-OLR.

Disse afgørelser er efter Forbrugerombudsmandens opfattelse eksempler på, at der kan være tilfælde, hvor en kreditaftale fremstår rente- og omkostningsfri, men hvor kreditomkostningerne reelt indgår i prisen for varen eller tjenesteydelsen. Forbrugerombudsmanden anbefaler derfor, at det præciseres i lovbemærkningerne, at de erhvervsdrivende i sådanne tilfælde er forpligtede til at indføre en advarsel i markedsføringen *uden* nogen tilføjelse om, at det konkrete lån ikke påfører forbrugeren nogen form for omkostninger. I modsat fald vil lovbemærkningerne anvise en markedsføringsform, som efter omstændighederne vil kunne være i strid med markedsføringslovens vildledningsforbud, hvilket naturligvis vil være særdeles uheldigt.

3. Til lovforslagets pkt. 3 ”Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige”

Forbrugerombudsmandens ressourcer

Det er i lovudkastet anført, at de foreslåede ændringer af lov om forbrugslånsvirksomheder vil have ressourcemæssige konsekvenser for Forbrugerombudsmanden, idet tilsynet med kreditformidlere som noget nyt også vil skulle omfatte kreditformidlernes overholdelse af de foreslåede aflønningsregler samt regler om krav til viden og kompetencer hos de ansatte. Det forventes, at ca. 150 virksomheder vil blive omfattet af disse regler. Det anføres dog samtidig, at omkostningerne vil blive afholdt inden for Forbrugerombudsmandens egen ramme, jf. lovudkastets side 316-317.

Forbrugerombudsmanden skal hertil bemærke, at der ved en udvidelse af Forbrugerombudsmandens tilsynsområde nødvendigvis også må kræves, at der tilføres yderligere ressourcer. I modsat fald vil konsekvensen være, at visse tilsynsopgaver må nedprioriteres alene på grund af manglende ressourcer. Forbrugerombudsmanden skal på den baggrund anbefale, at de ressourcemæssige forhold ved direktivets implementering revurderes.

Giver ovenstående bemærkninger anledning til spørgsmål, står Forbrugerombudsmanden naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Ditte Lings Fiala
Specialkonsulent